

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ

УТВЪРЖДАВАМ:

МИНИСТЪР НА
ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ
РУМЕН ПОРОЖАНОВ

ОБЩА ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПАЗАРА НА ВИНО

Представяне на програма за подпомагане

***НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ПОДПОМАГАНЕ
НА ЛОЗАРО-ВИНАРСКИЯ СЕКТОР НА БЪЛГАРИЯ
ЗА ВИНАРСКИТЕ 2014 – 2018 ГОДИНИ.***

Основание за представяне: Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007, Делегиран регламент (ЕС) 2016/1149 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на националните програми за подпомагане в лозаро-винарския сектор и Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/1150 на Комисията от 15 април 2016 година за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на националните програми за подпомагане в лозаро-винарския сектор

ОБЩА ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПАЗАРА НА ВИНО

Представяне на

Национална програма за подпомагане на лозаро-винарския сектор в България -2014-2018

Б. ФИНАНСОВИ ГОДИНИ 2014 - 2018

Финансови години: 2014-2018 г.

Държава членка: България

Дата на уведомлението:.....

Ревизия №: 6

Ако са поискани изменения от Комисията/изменения от държавата членка

А. Описание на предложените мерки, както и техните количествени цели

1. а) Информиране в държавите членки съгласно чл.45, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕС) №1308/2013

Въведено в програмата за подпомагане: не

б) популяризиране на пазарите на трети държави съгласно чл. 45, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) № 1308/2013

Въведено в програмата за подпомагане: да, ако да:

Описание на предложените мерки:

С мярката се цели увеличаване на пазарите на трети страни на вина с произход от България чрез въвеждане на система от дейности, които насърчават увеличаването на търсенето на качествени вина.

Тази мярка е приложима за вина със: защитено наименование за произход (ЗНП) или защитено географско указание (ЗГУ) или за сортови вина без ЗНП/ЗГУ

Предложена стратегия и количествени цели:

Прилагането на тази мярка е насочено към подобряване на конкурентоспособността на вина със ЗНП, вина със ЗГУ, сортови вина без ЗНП/ЗГУ, включително вина, произведени по метода на биологично производство на територията на Република България. С прилагане на мярката се цели увеличаване на пазарите на трети страни на тези вина чрез изпълнение на система от дейности, които насърчават търсенето на качествени вина.

Постигането на този ефект се основава на следването на няколко заложили стратегически цели:

-Укрепване на престижа на вината със ЗНП/ЗГУ и на сортовите вина без ЗНП/ЗГУ и вина произведени, по метода на биологично производство, което да доведе до постигане на разпознаваемостта им и до засилване на интереса към тях, от страна на потребителите от трети държави. Очаква се ефектът от нарастване на популярността на вината, обект на мярката, да се прояви в разширяване на пазарните позиции, в създаването на нови възможности за българските производители на вино да представят продуктите си на международни изложения. Количествен

индикатор за оценяване на степента на изпълнение на тази цел ще бъдат броят на целевите държави, които са обхванати от изпълнението на дейностите по проектите и броят на изпълнените проекти.

-Засилване на търсенето на български вина със ЗНП/ЗГУ и сортови вина без ЗНП/ЗГУ, включително вина произведени, чрез метода на биологично производство което респективно да доведе до увеличаване на ръста на износ. Освен че ще бъдат насърчавани проекти, в които са включени повече (като брой) целеви пазари, ще бъдат поощрявани и такива, насочени към нови държави, които до момента не са били подпомагани по мярката. Като приоритетни се определят пазарите на Китай, Япония, Тайван, Сингапур, Виетнам, Тайланд, Алжир, Русия, САЩ и Бразилия. Мярката ще се счита за успешно изпълнена, ако бъдат одобрени и изпълнени най-малко 5 проекта, обхващащи по-голямата част от пазарите, които са посочени като целеви и/или възможни. Индикатор за постигане на тази цел ще бъде количеството изнесено вино.

С оглед постигане в максимална степен на тези стратегически цели се предвижда насърчаването на проекти, в обхвата на които попада повече от един целеви пазар. За да бъдат достигнати максимален брой потребители от целевите пазари на трети държави, ще се оценяват дейности, свързани с предоставяне на възможно по-пълна информация за предимствата на българските вина със ЗНП/ЗГУ и сортови вина без ЗНП/ЗГУ и вина произведени, чрез метода на биологично производство. Целта е достигане на възможно повече релевантна информация до по-голям брой потенциални клиенти, което е важно условие за разширяване на пазарния обхват.

Ще бъде насърчавано международното присъствие на кандидата и/или на участниците в промоционалния проект за минимум последните две години, както и ще се оценяват по-високо кандидати, които имат по-високи приходи от лозаро-винарска дейност, съответно, по-висок процент на реализиран износ от общите продажби за последните две години.

При оценката от значение ще бъде пазарния дял от произведените вина на кандидата ЗНП/ЗГУ и сортови вина без ЗНП/ЗГУ спрямо общото производство за страната на ЗНП/ЗГУ и сортови вина без ЗНП/ЗГУ. Очаква се този подход да повлияе положително върху възможността за получаване на "търговски отговор" т.е. реални резултати от проекта, рефлектиращи в определен брой нови заявки, нови договори с нови търговски партньори. За тази цел приоритетна ще бъде и степента на представителност на кандидат по мярката, което означава, че ще се насърчават проекти на кандидати, с по-силни позиции, не само в производството, но и в търговията на вино. В същото време, съществено значение ще има и обстоятелството кандидатите да не са получавали подпомагане за промотиране на даден пазар до момента по тази мярка.

Проектът ще се счита за успешен, ако в резултат от неговото изпълнение се увеличи производството на български вина със ЗНП/ЗГУ и сортови вина без ЗНП/ЗГУ, което да доведе до разширяване на пазарите на вино и се установи ръст на износа към трети страни над достигнатите количества.

Количествени цели:

1. Годишно 10% увеличение на производството на вина със ЗНП/ЗГУ и сортови вина без ЗНП/ЗГУ;

За периода 2009-2012 г. България отчита намаляване на интереса към производството на вина със ЗНП, ЗГУ и сортови вина без ЗНП/ЗГУ с около 50 % от началото на периода (виж приложената таблица).

<i>Продукт</i>	<i>2009 г.</i>	<i>2010 г.</i>	<i>2011 г.</i>	<i>2012 г.</i>
Вино със ЗНП	45 250	30 480	23 911	22 451
Вино със ЗГУ	424 722	383 959	422 655	381 569
Сортови вина без ЗНП/ЗГУ	224 508	327 212	176 282	195 538

2. Увеличаване на износа към трети страни:

- Осигуряване на ръст от 2 %, или износ над 40 000 hl над основните количества за периода между 2013 – 2018 г.

Години	Износ към трети страни (в hl)				
	януари - март	април - юни	юли - септември	октомври - декември	ОБЩО
2010	54 224	81 781	79 164	58 974	274 143
2011	66 137	48 125	53 772	114 825	282 859
2012	51 550	64 309	58 750	197 931	372 540

3. Договориране на минимум 10 проекта по мярката, което ще осигури подкрепа на над 50 % от българските производители на вина със ЗНП, вина със ЗГУ и сортови вина без ЗНП/ЗГУ.

Бенефициенти

- търговски дружества;
- професионални организации;
- организации на винопроизводители и асоциации на организации на винопроизводители, признати съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 1308/2013;
- междупрофесионални организации;
- държавни органи и институции, чиято дейността е свързана с насърчаване на бизнеса, когато не са единствени бенефициенти на помощта.

Процедура за кандидатстване:

Периодите за подаване на заявления за предоставяне на финансова помощ по мярката се определят ежегодно, като тази информация се публикува на Интернет страницата на Държавен фонд „Земеделие“, в срок най-малко 30 дни преди началото на съответния период .

Подборът на проекти ще се провежда съгласно Регламент (ЕО) № 1308/2013 на Съвета и Регламент за изпълнение (ЕО) № 1150/2016 на Комисията от 15 април 2016 година и националното законодателство, в съответствие с Насоките за прилагането на националните програми за подпомагане в лозаро-винарския сектор на Генерална дирекция „Земеделие и развитие на селските райони“ към Европейската комисия, при прилагане на следната процедура:

1. Кандидатите за финансово подпомагане подават заявление за предоставяне на финансова помощ по официално утвърден образец, към което се прилагат изискуеми, съгласно националното законодателство, документи.
2. Извършва се административна проверка за наличие и редовност на всички изискуеми приложения към заявлението за финансово подпомагане. При установяване на нередовност и/или непълнота на документите на кандидата за финансово подпомагане се предоставя срок от 10 работни дни от получаване на уведомлението за отстраняването им .
3. Проверка на съответствието на проекта с изискванията на националното законодателство при прилагане на критериите за допустимост, съгласно чл.10 от Делегиран регламент (ЕС) 2016/1149 на Комисията от 15 април 2016 година за допълване на Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на националните програми за подпомагане в лозаро-винарския сектор и за изменение на Регламент (ЕО) № 555/2008 на Комисията:
 - а) операциите и свързаните с тях действия са ясно определени, като са описани дейностите по популяризиране и са включени очакваните разходи;
 - б) има гаранции, че предложените разходи на операцията не превишават обичайните пазарни цени;

в) има гаранции, че бенефициентите имат достъп до достатъчен технически и финансов капацитет, за да се справят със специфичните ограничения в търговията с трети държави, и имат достатъчни ресурси за гарантиране на възможно най-ефективно изпълнение на мярката;

г) бенефициентите са представили доказателства за наличието на достатъчно продукти в качествено и количествено отношение за задоволяването на пазарното търсене в дългосрочен план след операцията по популяризиране;

д) има съответствие между предложените стратегии и поставените цели и вероятното въздействие и успеха в увеличаването на търсенето на въпросните продукти.

4. Комисията за оценка на проектите, в която участват представители на МЗХ, ДФЗ, ИАЛВ и Министерство на икономиката провежда процедура на подбор, при прилагане на критериите за приоритет (ранкинг), като оценява постъпилите заявления за предоставяне на финансова помощ и приложените към тях документи съгласно критериите за оценка и извършва преглед на извършените процедури за избор на организация изпълнител и оценяваща организация.

Критерии за допустимост:

Допустими за финансово подпомагане по мярката са кандидати, които отговарят на изискванията на чл. 10 от Делегиран регламент (ЕС) 2016/1149 на Комисията от 15 април 2016 година.

Тъй като основателността на разходите ще се извършва на база представяне на оправдателни документи, като система за оценка ще бъде използван метода на представяне на независими оферти. Ще се следи за това оферентите да бъдат независими, офертите да бъдат съпоставими с ясно и детайлно описание на разходите.

Допустими/недопустими разходи

Допустими разходи:

Допустими за финансиране са разходите, които са осъществявани от и за сметка на кандидата и са направени в периода между датата на подписване и изтичане на договора за предоставяне на финансова помощ, сключен между одобрения кандидат и ДФЗ.

Методът за възстановяване на разходите се предвижда да бъде заплащане на извършените разходи на основание оправдателни документи, които се подават от бенефициентите (фактури или други документи, като например, касови бележки, отчетни листове и др.), на база принципът на сравняване на независими оферти, удостоверяващи действителните разходи, направени от бенефициентите.

С оглед постигане на поставените цели като допустими се определят следните дейности и свързаните с тях разходи:

1. връзки с обществеността, мерки за популяризиране или реклама, по-специално които изтъкват предимствата на продуктите, произведени в Европейския съюз, най-вече от гледна точка на качеството, безопасността на храните или грижата за околната среда, например: рекламни кампании, рекламни материали, печатни рекламни издания, рекламни дейности в търговски обекти, организиране на срещи с вносители, дистрибутори и други търговци, както и на посещения в България на заинтересовани представители от трети държави, провеждане на дегустации в трети държави, уебсайтове за популяризиране и разпространение на информация, дегустации - представяне на продукта, посещения на винени туристически дестинации в България.

2. участия в мероприятия, панаири и изложения с международна значимост - панаири и международни изложби, секторни или общи, насочени към специалистите или потребителите, разходи за такса за участие, наем на пространство, конструкция на щанд, персонал на щанд, наемане на техника, такса за обслужване, складиране и транспорт на продукти, както и разходи за самолетни билети, хотелско настаняване и изхранване на посетители от България;

3. при организиране и провеждане на действия, свързани с информационни кампании, по-специално относно режимите на ЕС, отнасящи се до наименованията за произход, географските

указания и биологичното производство, като разходи за организиране на дегустации в трети страни – разходи за мостри, наем на помещение, наем на техника, хонорар на сомелиер, хонорар на говорители, осигуряване на кетъринг, разходи за складиране и транспорт на продуктите. Дейността се изпълнява само паралелно с провеждане на изложения;

4. във връзка с изпълнението на дейностите – разходи за възнаграждение на организацията изпълнител, които не следва да надвишават 10 на сто от общата сума на одобрените и извършени дейности.

5. във връзка с изпълнение на дейностите - разходи за мостри, които не надвишават 10 на сто от разходите на конкретната дейност;

6. във връзка с извършване на административни дейности - разходи за заплати на персонала, както и разходи за възнаграждения на лица, наети по граждански договори, разходи за управление на проекта, които не следва да надвишават 4 на сто от общата сума на одобрените и извършени дейности.

Недопустими са разходите за:

1. заделени средства за бъдещи загуби или дългове;
2. таксите и разходите в публичния транспорт, покрити от дневните;
3. банкови такси, банкови лихви и застраховки;
4. загуби при обмяна на валута;
5. разходи, които не попадат в обхвата на проекта;
6. създаване и развитие на търговска марка;
7. данък добавена стойност (ДДС) освен в случаите, когато той действително и окончателно е поет от бенефициент, различен от данъчно незадължени лица, посочени в чл. 13, ал. 1 от Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 г. относно общата система на данъка върху добавената стойност.

Прилагане на стандартни таблици на единичните разходи да/не; вноски в натура да/не

Критерии за приоритет и тяхната относителна тежест

№	Критерии за оценка	Максимален брой точки*	Коментари	Информацията се предоставя от:
	Общо значение на проекта на кандидата			
1	Кандидатът не е получавал подпомагане до момента.	10		ДФЗ
2	Проектът е насочен към нови държави, за които до момента кандидата не е получавал подпомагане.	10	*При избор на една нова държава, получава 8 т. **При избор на две нови държави, получава 9 т. ***При избор на три нови държави, получава 10 т.	ДФЗ

	Представителност на кандидата - Пазарен дял от произведените вина ЗНП, ЗГУ и сортови без ЗНП, ЗГУ на участниците в промоционалния проект спрямо общото производство за страната ЗНП, ЗГУ и сортови без ЗНП, ЗГУ .		Обобщена справка от ИАЛВ по чл. 37, ал. 4, удостоверяваща произведени, продадени, съхранявани и изнесени вина със ЗНП/ЗГУ и сортови без ЗНП/ЗГУ от винопроизводителите, участници в проекти и общо производство за страната на вина със ЗНП/ЗГУ и сортови без ЗНП/ЗГУ	
3	между 11 % и 20 %	1		ИАЛВ
4	между 21 % и 30 %	2		
5	над 30 %	3		
	Приложно поле и обхват на програмните действия по отношение - Значение на програмата за целевите групи (брой целеви групи).			
6	Информация за отговорна консумация на вино	3		Пром. проект
7	Информационни кампании, по-специално относно режимите на ЕС, отнасящи се до наименованията за произход, географските указания	3		
8	Лица, формиращи обществено мнение - професионалисти (журналисти, експерт по кулинарното изкуство, сомелиер, ресторантиери)	2		
9	Учебни заведения от сектора на хотелиерството и ресторантьорството	2		
	Разнообразен асортимент - (произведени вина ЗНП, ЗГУ и сортови без ЗНП и ЗГУ от участниците в промоционалния проект).			ИАЛВ
10	вина със ЗНП	1		
11	вина със ЗГУ	1		
12	сортови вина без ЗНП/ЗГУ	1		
	ОБЩО	39		

Процедура за подбор

КОП оценява постъпилите заявления за предоставяне на финансова помощ и приложените към тях документи съгласно критериите за оценка и извършва преглед на извършените процедури за избор на организация изпълнител и оценяваща организация.

Допустими за подпомагане са заявления, получили минимум 10 точки по критериите за оценка. При повече от едно заявление с еднакъв брой точки, за които наличният бюджет, определен в заповедта на изпълнителния директор на Държавен фонд "Земеделие" за съответния прием е недостатъчен, той се разпределя между тези заявления, пропорционално на заявеното финансиране. В този случай кандидатите са длъжни да изпълнят всички допустими дейности, посочени в заявлението за подпомагане.

Заявленията за предоставяне на финансова помощ се класират в низходящ ред от КОП според получените при оценката точки, до размера на определения за съответния прием бюджет. В срок до 90 дни от последния ден на приема за подаване на заявление за предоставяне на финансова помощ изпълнителният директор на ДФЗ с мотивирана писмена заповед одобрява или отхвърля заявлението за подпомагане

Окончателният списък на класираните заявления за предоставяне на финансова помощ се публикува на електронната страница на Държавен фонд "Земеделие".

Срокове за извършване на плащанията към бенефициентите:

Срокът за изпълнение на дейностите, който не може да надхвърля три години от сключване на договора, се разделя на един, два или три периода, всеки от които приключва на 15 юни на съответната година.

Финансовата помощ се изплаща чрез авансови плащания, междинни плащания и окончателно плащане, които се извършват в срок до 60 календарни дни след депозирането на съответното заявление (за авансово или междинно плащане или на заявлението за окончателно плащане).

Заявлението за междинно плащане, с приложени следните документи: междинен доклад, финален финансов отчет, първични счетоводни и разходооправдателни документи за съответния период, се подава в 10-дневен срок след изтичане на първото полугодие, считано от началото на съответния период. След този срок заявления за междинно плащане не се приемат освен в случай на форсмажорни обстоятелства.

Заявление за окончателно плащане след приключване на съответен период на изпълнение на промоционалния проект се подава в 10-дневен срок след датата на приключване на дейностите за съответния период, предвидени в договора за предоставяне на финансова помощ.

Авансови плащания: да/не, ако да-минимална ставка и условия:

Заявление за авансово плащане се подава след сключване на договора или след започване на нов период.

Към заявлението се прилага банкова гаранция в полза на ДФЗ в размер 110 на сто от заявената авансова сума. Срокът на валидност на гаранцията трябва да бъде 6 месеца след изтичане на крайния срок за изпълнение на всички дейности по договора.

Размерът на авансовото плащане не може да надхвърля 80 на сто от стойността на договорената финансова помощ за съответния период. Срокът за подаване на заявление за авансово плащане по сключения договор за предоставяне на финансова помощ по проекта е не по-кратък от четири месеца, считано от началото на съответния период. Държавен фонд "Земеделие" извършва авансово плащане до 30 дни след депозирането на заявление за авансово плащане заедно с оригинал на банкова гаранция.

Разграничаване спрямо други схеми на ЕС или национални схеми и система на проверка, въведена за избягване на двойно финансиране

Не се подпомагат проекти и дейности, получили финансиране съгласно Регламент (ЕС) № 1144/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 година за мерките за

информирани и насърчавани, свързани със селскостопанските продукти, прилагани на вътрешния пазар и в трети държави, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 3/2008 на Съвета и Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета и с мерките, финансирани по национални и регионални кампании.

За да се избегне риска от двойно финансиране, бенефициенти, получили финансова помощ през първия програмен период, могат да получат финансиране за дейности с обхват, различен от предходно финансиране.

Държавна помощ : да / не

Допустими за финансиране са разходите, които са осъществявани от и за сметка на кандидата и са направени след датата на подписване на договора за предоставяне на финансова помощ (в това число и държавна помощ), сключен между одобрения кандидат и ДФ „Земеделие“. Задължително условие е разходите да бъдат извършени преди изтичането на договора.

Максималният размер на общата финансова помощ по мярката е до 80 % от стойността на допустимите разходи, като до 30 % е размерът на държавната помощ и до 50 % финансиране от ЕФГЗ. Кандидатите за подпомагане участват във финансирането с не по-малко от 20 % от стойността на допустимите разходи.

Държавна помощ не се предоставя на проекти, насочени към популяризирането на търговски марки.

Бенефициенти, получили финансова помощ (в това число и държавна помощ) през първия програмен период, могат да получат финансиране за дейности с обхват, различен от предходно финансиране.

Максималната стойност на един проект не може да надвишава: 1 000 000 лв. за търговските дружества и 4 000 000 лв. за всички останали допустими категории кандидати.

2. а) Реструктуриране и конверсия на лозя съгласно член 46, параграф 3, букви а), б) и г)

Въведено в програмата за подпомагане: да, ако да:

Описание на предлаганите мерки:

1. Конверсия на сортовия състав на насаждението със сортове, класифицирани за съответните лозарски райони на страната чрез:

1.1. презасаждане без промяна на местонахождението на лозята практики изкореняване, засаждане, изграждане на подпорна конструкция;

2. Реструктуриране на лозята чрез:

2.1. презасаждане с промяна на местонахождението на лозята-практики изкореняване, засаждане, изграждане на подпорна конструкция;

2.2. засаждане с разрешения за засаждане, с които се преобразуват права за засаждане от националния резерв - практики засаждане, изграждане на подпорна конструкция;

В случаите, когато изкореняването е извършено вече и е предоставено право на презасаждане по смисъла на Регламент (ЕО) № 1308/2013 на Съвета, изкореняването не се подпомага. Финансова помощ се изплаща само за засаждане и изграждане на подпорна конструкция.

3. Подобряване на техниките за управление на лозята чрез:

3.1. смяна на формировката със или без смяна на подпорната конструкция- практики резитби и изграждане на новата подпорна конструкция;

3.2. изграждане на подпорна конструкция на съществуващи лозови насаждения, включително новосъздадени - самата дейност е конкретна практика;

3.3. смяна на подпорна конструкция на съществуващи лозови насаждения;

3.4. Изграждане на съоръжения за борба с ерозията в следните форми:

- Изграждане на противоерозионна агротехника, подземни колектори за дренаж, шахти и канали за отводняване – самата дейност е конкретна практика.
- Изграждане или реконструкция на тераси - самата дейност е конкретна практика и включва работа (механизирана или ръчна), разходи за закупуване на материали и транспорт.

3.5. Изграждане на хидромелиоративни съоръжения - системи за капково напояване - самата дейност е конкретна практика и е възможно да включва разходи за закупуване на помпена станция (генератор, буферен съд, автоматизация), оборудване (тръби, маркучи, скоби, кранове, клапани и др.), работа по инсталиране на системата, материали. Финансовата помощ се определя на база разстояние между редовете на лозовите насаждения (до 1,8 м, до 2,0 м, до 2,5 м, до и над 3,0 м.). Посочените дейности включват разходите за материали, труд и транспорт.

Смяна на формировката е дейност, водеща до подобряване на техниките за управление на лозята. При нея чрез подходяща резитба се променя формата на лозата – разположението на стъблото, кордоните или рамената в пространството, което дава възможност за прилагане на нови методи и технологии на отглеждане с цел постигане на по- високо качество на гроздето и по голяма конкурентноспособност. Новата формировката предполага развитие на растението, при което се променят съществено добивите, устойчивостта на растението на температурни аномалии (в зависимост от особеностите на съответния район), устойчивостта на болести и неприятели, узряване на гроздовете, проветривост, позволява прилагане на съвременни агротехнически методи, което обуславя повишаване качеството на продукцията.

В случаите в които изградената подпорна конструкция е подходяща, смяната на формировката може да бъде извършена без демонтирането и подмяната и, което спестява средства и труд и предпазва растенията от евентуални механични повреди. Технически това се постига като основният и спомагателните телове се отделят от подпорните колове и се преместват в пространството в зависимост от изградената нова формировка на лозата. Това е възможно особено при лозови насаждения изградени по съвременни технологии с подпорна конструкция с метални колове, при които тази дейност е улеснена. По този начин се избягват дейностите по изваждане на коловете, премахване на телове и съответно поставяне на нови колове и опъване на нови телове, при които съществува вероятност да се нанесат поражения по лозите.

Смяната на формировката, като вид дейност е трайно изменение на формата на лозовото насаждение, определящо бъдещото му развитие в зависимост от очакванията на производителя, а не ежегодна резитбена операция по поддръжка на растенията.

Предложена стратегия:

Мярка „Преструктуриране и конверсия на винени сортове лозя“, която беше част и от предходната национална програма, е най-успешно изпълняваната мярка и е от основно значение за сектора. Интересът към нея от страна на производителите продължава да бъде висок. Продължаването на прилагането ѝ ще доведе до повишаване на конкурентната способност и пазарната ориентация на стопанствата, защита на природните ресурси и околната среда, балансирано развитие, възстановяване и обновяване на производствения потенциал в лозарството и изграждане на неговата модерна и конкурентна структура.

Целта на тази мярка е повишаване на конкурентноспособността на гроздо- и вино-производителите в България. Изпълняваните дейности, се очаква да допринесат за приспособяване на производството на винено грозде към търсенето на пазара, да повишат доходите на производителите, да запазят от обезлюдяване селските райони, чрез насърчаване на млади производители. Създаването на нови лозови насаждения ще допринесе за повишаване на интереса към производството на вина със защитено наименование на произход (ЗНП), вина със защитено

географско указание и вина, произведено по метода на биологично производство, като очакванията ни към края на периода производството на вина със ЗНП/ЗГУ да се повишат от 31 % до 50 % от общото производство на вино за България. Виното, произведено по метода на биологично производство към момента представлява 0,4 % от общото производство на вино за България. Очаква се до края на периода тази стойност да се повиши до минимум 2 %. Очакван ефект от прилагането на мярката е и развитието на лозаро-винарството в Северозападния район на България.

Количествени цели

До момента на стартиране на Националната програма за подпомагане на лозаро-винарския сектор за периода 2014-2018г. по мярката са преструктурирани 1 820 ha за които е предоставена финансова помощ в размер на 22 916 457 €. По дейностите за подобряване на техниките за управление на лозята са подпомогнати 5 574 ha за които е предоставена финансова помощ в размер на 20 574 108 €. Общо по мярката са подпомогнати 7 394 ha със средно 5 882 €/ ha.

Възрастовата структура на лозята в България към настоящия момент е:

Възрастова структура	Площи (ha)	% от общата площ
до 3 години	1 378, 0864	2,28
от 4 до 10 години	10 604, 9483	17,58
от 11 до 20 години	3 175, 5511	5,26
от 21 до 30 години	3 921, 9503	6,50
над 31 години	41 247, 4639	68,37

Въз основа на данните от изминалия период се очаква, че в периода 2014 - 2018 г. подпомагането по мярката ще допринесе за повишаване на конкурентоспособността на производителите на винено грозде чрез Преструктуриране и конверсия на лозови насаждения на обща площ от 3 500 ha, от които:

Дейности	Площи (ha)
презасаждане след изкореняване	500
презасаждане без изкореняване	1 367
засаждане с преобразувани права на засаждане от Национален резерв	1 633
ОБЩО	3 500

По дейностите за подобряване на техниките за управление на лозята ще бъдат подпомогнати над 5 500 ha:

Дейности	Площи (ha)
Смяна на формировката със смяна на подпорната конструкция	15
Изграждане на подпорна конструкция на съществуващи лозови насаждения, включително новосъздадени	50
Смяна на подпорна конструкция на съществуващи лозови насаждения	620
Изграждане на противоерозионна агротехника (оттоко-задържащи или оттоко-отвеждащи бразди и/или колектори, затревени или не)	100
Изграждане на подземни колектори за дренаж (отводняване)	
Изграждане на шахти и канали за отводняване (изграждане, почистване и оформяне на изкопи за траншеи за дренажните тръби, полагане на дренажни тръби)	
Изграждане или реконструкция на тераси	

Изграждане на хидромелиоративни съоръжения - системи за капково напояване	4 715
ОБЩО	5 500

Бенефициенти:

Производители на винено грозде (гроздопроизводители физически или юридически лица), вписани в лозарския регистър, които отговарят на критериите за допустимост.

Процедура на кандидатстване:

А. Кандидатите за подпомагане по мярката подават заявления в Изпълнителна агенция по лозата и виното (ИАЛВ) за предоставяне на право на участие по мярката.

Б. ИАЛВ издава удостоверение за участие, след извършване на документална проверка и проверка на място на лозовите насаждения и площи, предмет на подпомагане по мярката. Кандидатите, чийто проект се реализира изцяло с преобразувани права на засаждане от Национален резерв, представят разрешението за засаждане, с което се преобразуват права за засаждане от Национален резерв. В тези случаи разрешенията дават достъп до помощта по мярката до края на срока за прилагане на настоящата национална програма (15 октомври 2018г.).

В. След предоставяне на право на участие по мярката от ИАЛВ, кандидатите подават заявление за финансово подпомагане в Държавен фонд „Земеделие“, с приложени към него изискуеми по националното законодателство документи.

ДФЗ извършва административна проверка на документите и при установяване на нередовност и/или непълнота на документите на кандидата за финансово подпомагане се предоставя срок от 10 работни дни от получаване на уведомлението за отстраняването им. След административната проверка се извършва проверка на място от дирекция „Технически инспекторат“ към Държавен фонд „Земеделие“.

Г. След приключване административна проверка на документите, се извършва финансова оценка на инвестиционния проект, въз основа на определените в националното законодателство пределни цени за дейностите по мярката.

Д. Постъпилите заявления за предоставяне на финансова помощ се оценяват съгласно критериите за оценка, което се преценява въз основа на приложените към заявлението за подпомагане релевантни документи. Допустими за подпомагане са проекти, получили не по-малко от 5 точки по критериите за оценка. Заявленията за предоставяне на финансова помощ се класират според получените при оценката точки и се одобряват в низходящ ред до размера на определения за съответния прием бюджет. В случаите на повече от едно заявление с еднакъв брой точки, за които наличният бюджет за съответния период на прием, е недостатъчен, той се разпределя между тези заявления, пропорционално на заявеното финансиране. В този случай кандидатите са длъжни да изпълнят всички допустими дейности, посочени в заявлението за подпомагане.

Е. В срок до 60 работни дни от подаване на заявленията заявлението за предоставяне на финансова помощ се одобрява или се отхвърля, а резултатите от класирането се публикуват на Интернет страницата на Държавен фонд "Земеделие".

Критерии за допустимост:

Допустими за подпомагане са кандидати, които са вписани в лозарския регистър и:

- нямат задължения към Държавен фонд „Земеделие“;
- не са в открито производство за обявяване в несъстоятелност или не са обявени в несъстоятелност, както и не са в производство по ликвидация.

Допустими/недопустими разходи:

Допустими разходи:

Максималният размер на финансовата помощ е до 75 % от стойността на действителните разходи за изпълнение на всяка конкретно определена дейност на база определени пределни цени. Този таван е регламентиран с разпоредбата на чл.46, пар.6 от Регламент (ЕС) №1308/2013г., съгласно която в по-слабо развитите региони помощта за преструктуриране и конверсия достига 75% от действителните разходи. Регионите в Република България са включени в Приложение 1 към Решение 2014/99/ЕС за изпълнение на Комисията от 18 февруари 2014 г. за определяне на списъка на регионите, които отговарят на критериите за финансиране по Европейския фонд за регионално развитие и Европейския социален фонд и на държавите членки, които отговарят на критериите за финансиране по Кохезионен фонд за периода 2014-2020 г.

В националното законодателство се определя максимален размер на разходите по проект или проекти, подаден/и от един кандидат в рамките на един прием.

Недопустими за подпомагане по мярката са следните дейности:

1. презасаждане на лозарски парцел със същия винен сорт и същите разстояния на засаждане, представляващо обичайно обновление на лозята, които са приключили естествения си жизнен цикъл;
2. защита от щети, нанесени от диви животни, чрез изграждане на огради или с активна защита, която включва човешки звуци;
3. защита от щети, нанесени от птици, чрез покриване на лозовите насаждения с предпазни мрежи, закупуване на машини за плашене на птици или с активна защита, която включва човешки звуци;
4. защита от градушка чрез покриване на лозовите насаждения с предпазни мрежи;
5. изграждане на прегради/стени срещу вятър;
6. изграждане на пътища в рамките на лозовото насаждение или които водят до него;
7. подмладяване на лозовите насаждения и попълване на празни места от пропаднали растения с нов посадъчен материал (подсаждане);
8. смяна на формиранката от един вид в същия в зависимост от височината на стъблото - нискостъблени, средностъблени и високостъблени;
9. смяна на формиранката на лозя, по-млади от 5 години, считано от годината, следваща годината на засаждане, и/или лозя без напълно формирани кордони, рамена и плодни звена;
10. преструктуриране и конверсия на винени лозя, които не отговарят на определението за добро агротехническо състояние.
11. дейности по мярка „Преструктуриране и конверсия на лозя“, за които е получено финансиране от ЕС в период от 10 финансови години, следващи годината на финансирането

Финансова помощ не се предоставя за:

1. разходи по закупуване на оборудване и съоръжения втора употреба;
2. данък добавена стойност (ДДС);
3. лизинг;
4. оперативни разходи, включително разходи за поддръжка, наеми, застраховки;
5. банкови такси, разходи за гаранции, плащане и рефинансиране на лихви;
6. принос в натура;
7. плащане в брой (с изключение на разходи за трудови възнаграждения, пряко свързани с осъществяването на дейностите по договора);
8. осигурителни вноски по трудови възнаграждения;
9. разходи, извършени преди подписването на договора с Държавен фонд "Земеделие";
10. хонорари за консултантски услуги, разходи за управление на проекта;
11. закупуване на стопански инвентар, селскостопанска техника, транспортни средства;
12. ежедневно управление на лозарското стопанство.

Прилагане на стандартни таблици на единичните разходи да/не ;вноски в натура:да/не

Основателността на направените разходи от бенефициентите, се оценява въз основа на разходи - оправдателни документи и максимални равнища на подпомагане с определени параметри за всяка дейност от мярката. Тези равнища се прилагат и при кандидатстване, за да се определи максималната допустима сума за всяка дейност, за която се кандидатства. Максималните цени за подпомагане се основават на извършен пазарен анализ.

След приключване на дейностите и предоставяне на разходо-оправдателни документи (фактури) се извършват документални проверки и проверки на място, с които се гарантира, че извършените дейности по инвестицията отговарят на разходите, направени за тях и няма да бъде допусната свръхкомпенсация на бенефициента. Подпомагането се основава на по-ниската от двете получени суми, тоест максималната допустима сума и сумата, произтичаща от оправдателните документи. При предоставяне на фактури на стойност по-ниска от договорената, на бенефициента се изплаща финансова помощ в размер на процент от действително извършените разходи, но не повече от 75 %. При предоставяне на фактури на стойност, надхвърляща договорената, се изплаща финансова помощ не по-висока от договорената, а преразходът остава за сметка на бенефициента.

Анализите на максималните равнища на цените по отделните дейности по мярката са изготвени от Селскостопанската академия в България.

Критерии за приоритет и тяхната относителна тежест:

Критерии за оценка на проекти, подадени по мярка "Преструктуриране и конверсия на лозя"

Критерий	Минимално изискване	Информация от	Брой точки
1. Получена подкрепа от Съюза по мярка "Преструктуриране и конверсия на винени лозя" и "Преструктуриране и конверсия на лозя" от националните програми за подпомагане на лозаро-винарския сектор в България	Кандидатът не е одобрен за финансово подпомагане по мярката и/или не е получавал подпомагане по мярката към датата на подаване на заявлението за кандидатстване. Кандидатът има най-малко 2-годишна история като производител на винено грозде	ИСАК – предходни кандидатствания по НППЛВС	5 т., когато е получил подкрепа. 20 т., когато не е получавал подкрепа
2. Проект с дейности в стопанства за производство на биологични продукти и/или стопанства в преход към биологично производство на продукти	Всички дейности по проекта са свързани с производство на биологични продукти и/или продукти в преход към биологично производство	Договор за контрол по смисъла на чл. 18, ал. 3 от Закона за прилагане на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз (ЗПООПЗПЕС) с контролиращо лице, получило разрешение от министъра на земеделието и храните за осъществяване на контрол за спазване правилата на биологичното	10 т.

		производство по реда на чл. 19 и 20 ЗПОПЗПЕС, сключен поне една година преди подаването на заявлението за издаване на удостоверение за кандидатстване заедно с копие от сертификационно писмо от контролиращото лице, удостоверяващо, че е проведена най-малко първа инспекция, или копие от сертификат от контролиращо лице, удостоверяващ, че кандидатът е производител на продукт/и, сертифициран/и като биологичен/и	
3. Проектът се реализира на територията на Северозападен район	Дейностите по проекта се реализират на площи, изцяло попадащи на територията на една или няколко административни области от Северозападен район, когато площите, с които се кандидатства, попадат в области, които се оценяват с различен брой точки, най-малко 80 на сто от тях следва да се намират в областта с по-високия брой точки	План за реструктуриране и конверсия	5 т. за областите Видин, Монтана и Враца 2 т. за област Ловеч и 1 т. за област Плевен
4. Проектът се реализира изцяло в райони със ЗГУ/ЗНП	Дейностите по проекта се реализират на площи, изцяло попадащи в райони със ЗГУ/ЗНП	План за реструктуриране и конверсия	5 т.
5. Проектът се реализира изцяло с разрешения, издадени чрез преобразуване на права от националния резерв	Всички дейности по засаждане в проекта се реализират с разрешения, издадени чрез преобразуване на права от националния резерв	Разрешение, издадено чрез преобразуване на права от Националния резерв	20 т.
6. Кандидати с лозарски стопанства с размер от 2 до 30 ха	Всички площи, заети с винени лозя, регистрирани в лозарското стопанство към датата на подаване на заявлението за	Справка за актуално състояние на лозарските стопанства на кандидата; Лозарски регистър;	15 т.

	подпомагане, да са с размер от 2 до 30 ха	План за реструктуриране и конверсия	
7. Кандидатът е млад гроздопроизводител	Проекти, предоставени от млади гроздопроизводители, които отговарят на следните условия: - физически лица, които към момента на подаване на заявлението за подпомагане са на възраст между 18 и 40 години и имат завършен 150-часов курс на обучение или диплома за завършено средно-специално или висше образование в областта на лозарството. - еднолични търговци или еднолични дружества с ограничена отговорност, регистрирани от физически лица, които към момента на подаване на заявлението за подпомагане са на възраст между 18 и 40 години и имат завършен 150-часов курс на обучение или диплома за завършено средно-специално или висше образование в областта на лозарството.	Лични данни за кандидата ФЛ; Справка в търговски регистър за кандидата ЮЛ Копие от документ за завършен 150-часов курс на обучение или диплома за завършено средно-специално или висше образование в областта на лозарството.	10 т.
8. Проект, предоставен от групи/организации на производители на грозде	Проекти, представени от признати групи/организации на производители на грозде	Регистър на МЗХ; Удостоверение за признаване на групи/организации на производители на грозде	15 т.

Процедура за подбор:

Постъпилите заявления за подпомагане се оценяват със съответен брой точки, съгласно критериите за оценки и по ред, съгласно националното законодателство, като допустими за подпомагане са проекти, получили не по-малко от 5 точки по тези критерии.

В случаите на повече от едно заявление с еднакъв брой точки, за които наличният бюджет за приема е недостатъчен, той се разпределя между тези заявления, пропорционално на заявеното финансиране.

Финансирането на одобрените кандидати ще се осъществява по силата на договор между одобрения кандидат и Държавен фонд „Земеделие” (ДФЗ), който е компетентният орган за Република България.

Срокове за извършване на плащания към бенефициентите:

До 10 работни дни след изтичане на крайния срок за изпълнение на дейностите от договора но не по-късно от 31 юли на съответната финансова година ползвателят на финансова помощ подава в ЦУ на Държавен фонд "Земеделие" заявление за окончателно плащане за плащане на остатък в случаите, когато е получил авансово плащане или за плащане на договорената сума след изпълнение на дейностите в случаите, в които ползвателят на финансовата помощ не е кандидатствал за авансово плащане.

Авансови плащания: да/не, ако да-максимална ставка и условия:

До 80 % от договорената финансова помощ може да бъде изплатена авансово, при условие че изпълнението на дейностите е започнало и със заявлението за кандидатстване е заявено авансовото плащане. При авансово плащане максималният срок за изпълнение на дейностите по инвестицията е до края на втората винарска година, следваща годината на авансовото изплащане на финансовата помощ, и не по-късно от 4 месеца преди изтичане на срока на валидност на банковата гаранция. Авансово плащане в размера, посочен в заявлението, може да бъде заявено до 2 месеца от датата на сключване на договора за предоставяне на финансова помощ, но не по-късно от 20 август на съответната финансова година.

За предоставяне на авансово плащане ползвателят подава в ЦУ на Държавен фонд "Земеделие" заявление по образец, с приложени изискуеми по националното законодателство документи, вкл. оригинал на банкова гаранция, учредена в полза на ДФЗ (по образец), в размер 110 % от исканата за авансово изплащане сума със срок на валидност не по-малко от 4 месеца след изтичане на срока за изпълнение на всички дейности по договора.

В срок до 30 работни дни от подаване на заявлението за авансово плащане изпълнителният директор на ДФЗ одобрява или мотивирано отказва със заповед изплащането на авансово заявената сума и писмено уведомява ползвателя.

Недопустимо е авансово плащане на етапи от дадена дейност и/или на отделна дейност от договора. За да бъде изплатено авансовото плащане, всяко предшестващо действие на същата площ, за което ползвателят вече е получил авансово плащане, трябва да е изцяло изпълнено.

Разграничаване спрямо други схеми на Съюза или национални схеми и система на проверка, въведена за избягване на двойното финансиране:

Дейностите по мярката се подпомагат само и единствено по Националната програма и не са допустими за подпомагане по Програмата за развитие на селските райони (ПРСР). В националното законодателство, уреждащо прилагане на ПРСР за периода 2014-2020 г. (Наредба № 9 от 21 март 2015 г. за прилагане на подмярка 4.1 "Инвестиции в земеделски стопанства" от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г. са включени изрични разпоредби относно изключването от подпомагане по ПРСР на дейности по реструктуриране и конверсия на винени лозя.

Обезщетение на производителите за загубата на доход в една от следните форми:

2.1. Разрешение за едновременно отглеждане на стари и нови лозови насаждения за определен период от време (право на отложено изкореняване), който не надвишава три години, до края на преходния режим за правата за засаждане;

2.2. Парично обезщетение – предназначено да компенсира загубата на приходи в периода до встъпване в плододоване на новосъздадените лозови насаждения за определен период от време, който не надвишава две години, с цел полагане на грижи за същите и опазване на околната среда. Паричното обезщетение за загуба на доход ще се изчислява на база среден годишен добив на хектар за период от две години преди получаване на право на презасаждане, умножено по реално засадената площ и умножено по определена със заповед на министъра на земеделието и храните цена за килограм грозде.

Парично обезщетение за загуба на доход се предоставя на бенефициенти, получили финансова помощ за изкореняване на съществуващи плододованщи лозови насаждения, за които се издава или е издаден акт за презасаждане в съответствие с националното законодателство.

Когато производителите извършват изкореняване на съществуващи плододованщи лозови насаждения, без да получават финансова помощ за това, парично обезщетение за загуба на доход им се предоставя само ако са уведомили ИАЛВ за предстоящото изкореняване на индивидуално определени площи, най-малко 7 дни преди неговото начало. Изпълнителната агенция по лозата и виното предоставя на ДФ „Земеделие“ данни за: лицето, което извършва изкореняването; индивидуализация и подробно описание на агротехническото състояние на площите, на които се извършва изкореняването.

За създаване на лозови насаждения с разрешения за засаждане, с които се преобразуват права за засаждане от Национален резерв не се предоставя парично обезщетение за загуба на доход.

Общ пример:

$$\text{ПОЗД} = (\text{СГД}_{(n-2)} + \text{СГД}_{(n-1)}) \times \text{РЗП} \times \text{ЦКГ}$$

където:

ПОЗД е паричното обезщетение за загуба на доход;

СГД(n-2) – средният годишен добив на хектар за втората година преди получаване на право на презасаждане;

СГД(n-1) – средният годишен добив на хектар за първата година преди получаване на право на презасаждане;

РЗП – реално засадена площ (определя се съгласно площта, върху която е създадено новото лозово насаждение);

ЦКГ – цената на килограм грозде.

СГД се изчислява от Изпълнителната агенция по лозата и виното по данни от подадените за съответния район декларации за реколта от грозде в съответствие с чл. 8 от Регламент (ЕО) № 436/2009 на Комисията.

б) Презасаждане на лозя поради съображения, свързани със здравето на човека или растенията, съгласно член 46, параграф 3, буква в) от Регламент (ЕС) №1308/2013г.

Въведено в програмата за подпомагане: да/не

3. Събиране на реколтата на зелено в съгласно член 47 от Регламент (ЕС) №1308/2013:

Въведено в програмата за подпомагане: не

4. Взаимоспомагателни фондове съгласно член 48 от Регламент (ЕС) №1308/2013

Въведено в програмата за подпомагане: не

5. Застраховане на реколтата в съгласно член 49 от Регламент (ЕС) №1308/2013

Въведено в програмата за подпомагане: не

6.Инвестиции в предприятия съгласно член 50 от Регламент (ЕС)№1308/2013

Въведено в програмата за подпомагане: не,

7.Иновации в предприятия съгласно чл.51 от Регламент (ЕС)№1308/2013

Въведено в програмата за подпомагане: не

8.Дестилация на вторични продукти съгласно член 52 от Регламент (ЕС)№1308/2013

Въведено в програмата за подпомагане: не

Резултати от проведени консултации.

За периода 2009 - 2012 г. България отчита намаляване на интереса към производството на вина със ЗНП с около 50 % от началото на периода – от 45 хил. хл. до 22 хил. хл. Производството на вина със ЗГУ е относително стабилно, средно годишно за периода са произвеждани по около 403 хил. хл. През 2010 г се наблюдава най-високото производство на сортови вина 327 хил. хл., което за 2012 г. е около 60 % от тази стойност.

Съхранявани количества вино по години, декларирани от винопроизводителите

Продукт	Стокови запаси към 31 юли (hl)		
	2010 г.	2011 г.	2012 г.
Вино със ЗНП	108 611	59 441	60 381
Вино със ЗГУ	537 758	509 906	379 010
Сортови вина без ЗНП/ЗГУ	107 202	104 510	56 495
Вина без ЗНП/ЗГУ	568 451	360 809	200 272
Други вина	43 981	36 789	24 494
Общо вина и мъст	1 386 729	1 083 231	726 802
Пенливи	1 654	1 598	0

Стойността на качествените вина, продавани в периода 2008 - 2009 г. по около 30 лв. бутилката, сега е намалена до 50%, при някои достига дори стойност до една трета от първоначалната цена. По-малко е намалението в средния сегмент вина – при стойност около 8-10 лв. бутилката, сега са поевтинели с 1 до 3 лв.

България е традиционен производител на грозде и вино и разполага с добри природно-климатични условия за развитие на лозарството - наличие на потенциал от местни и интродуцирани сортове и обособени лозаро-винарски области и райони.

Партньорството между правителството и частния сектор е основен инструмент, с който да се мобилизират обществените усилия за ускоряване на развитието на страната и за постигане на националните цели. Ефективната реализация на визията в Националната стратегия за развитие на лозарството и винарството в Република България 2005 – 2025 г. определя три условни периода, през които акцент ще бъде изпълнението на мерките от съответното направление за действия:

Първи етап – 2005-2010 г. – изграждане на съвременна структура на сектора;

Втори етап – 2011-2018 г. – експанзия на лозаро-винарския сектор;

Трети етап – 2019-2025 г. – утвърждаване на автентичен образ на българското вино на националния и международния пазар.

Инвестирането на средства за разработването и реализацията на български вина има смисъл само тогава, когато може да се очаква възвръщане на инвестициите. Възвръщането на инвестициите, от своя страна е възможно след изграждането на един по-добър имидж на българското вино и от там

постигането на по-високи продажни цени. Успешното реализиране на тази инвестиция е възможно да се осъществи ако усилията се съсредоточат в насърчаването на производството и промоцията на качествени вина произведени в България.

Програмата е разработена от представители на държавната администрация, междупрофесионални организации на производителите, преработвателите и търговците на лозаро-винарски продукти и представители на гроздо- и винопроизводители.

Цялостна стратегия

Процесът на инвестиране на средства в лозаро-винарството носи характеристики, отличаващи го от другите отрасли в земеделието, поради спецификите на сектора, характера на насажденията, концентрацията на значителни разходи на единица площ, дългият период на възвращаемост на инвестираните средства, преплитането на биологични с икономически процеси, спецификата на технологичните решения, както и уникалните свойства и качества на произведения продукт и добавената стойност, която той придобива в процеса на достигането му до крайния потребител.

Национална програма за подпомагане на лозаро-винарския сектор 2014-2018 г. (НП) е насочена към предоставяне на нови възможности българските производители да се възползват от финансови средства за обновяване и реструктуриране на лозята и подобряване на методите и технологиите в лозарските стопанства и подобряване на позициите им на пазарите на държави, извън Европейския съюз.

Програмата е пряко насочена към повишаване на конкурентоспособността на българските производители, което е нейната основна стратегическа цел. Процесът на инвестиране на финансови средства и труд, като генератор на бъдеща стойност, е мощен инструмент за подобряване на състоянието на стопанствата и сектора като цяло. Това ще доведе до повишаване на конкурентната способност и пазарната ориентация на стопанствата, защита на природните ресурси и околната среда, балансирано развитие, възстановяване и обновяване на производствения потенциал в лозарството и изграждане на неговата модерна и конкурентна структура.

Във връзка с реализиране на тази цел и предвид насоките, в които се развива българският лозаро-винарски сектор, в обхвата на НП са включени две мерки: „Реструктуриране и конверсия на винени сортове лозя“ и „Популяризиране на пазарите на трети държави“.

Изборът на тези мерки е обусловен от специфичната насоченост на дейностите, представляващи част от тях, и от очаквания цялостен ефект от тяхното прилагане върху сектора.

Мярка „Реструктуриране и конверсия на лозя“, която беше част от предходната национална програма и е най-успешно изпълняваната мярка, е от основно значение за сектора. Интересът към нея от страна на производителите продължава да бъде висок. С оглед постигане в максимална степен на поставените стратегически цели, и в резултат на направени анализи и широк кръг от дискусии, се наложи схващането, че следва да бъде даван приоритет на производители, които не са получавали подкрепа по мярката. Идеята е да се обхване по-широк кръг от производители, които имат намерение да модернизират стопанствата си и да повишат качеството и вида на лозовите си насаждения. Все пак, предвид особеностите в процеса на създаване на лозя, е предвидено ограничението, кандидатите да имат най-малко 2-годишна история като производители на винено грозде. С оглед насърчаване на процеса на обединение на повече от един производител, с оглед постигане на по-добро структуриране в сектора, се предвижда да бъдат насърчавани и кандидати, които са обединения - групи и организации на производители на грозде. За да бъде стимулирано биологичното производство е предвидено приоритет да бъде предоставян и на проекти, в които дейностите са свързани с производство на биологични продукти и/или продукти в преход към биологично производство. Вземайки предвид необходимостта от интервениране със средства, с оглед подпомагане на райони, в които секторът има по-голяма необходимост от подкрепа, ще бъдат приоритетно подпомагани проекти, които ще се реализират

на територията на Северозападна България. През последните години статистическите данни сочат, че в Северозападен район е налице тенденцията към намалява на размера на реколтираните площи (за червени винени сортове през 2013г. те са 2974 ха, спрямо 2014 г., когато те са 2297 ха, за бели винени сортове, цифрите са, съответно, 953 ха през 2013 и 653 ха през 2014г.). Средните добиви на грозде в страната са най-ниски в този регион - за 2014г. те са 2863 кг. /ха, спрямо средния добив от 4102 кг./ха за страната. Политиката по насърчаване на производството на ЗГУ/ЗНП намира израз, както в избора за прилагане на мярката за популяризиране, така и с насърчаване на проекти, дейностите по които се реализират на площи попадащи изцяло в райони със ЗГУ/ЗНП. Производителите с малки лозарски стопанства с размер от 2 до 30 ха следва също да бъдат насърчени, тъй като разпокъсаната структура на земеделието в България и слабите позиции на дребните производители следва да бъдат подпомогнати, което ще доведе до цялостното стабилизиране на лозаро-винарския сектор и до консолидирането му. С оглед насърчаване на интереса и осигуряване на гарантирано бъдеще на производството, младите гроздопроизводители ще бъдат също оценявани с приоритет.

Лозаро-винарството е традиционен и важен отрасъл на икономиката на България и е един от секторите, които са конкурентноспособни, високотехнологични, експортно ориентирани. Българското вино е познато на външните пазари и има перспективата да се развива още по-силно в тази посока, като утвърждава позициите си на международните пазари. Това мотивира изборът на мярка „Популяризиране на пазарите на трети държави“, като очакваният ефект от прилагането ѝ е реализиране на притежавания от българските вина сериозен експортен потенциал. Мярката „Популяризиране на пазарите на трети държави“ от НП е насочена към подобряване на конкурентоспособността на вина със защитени наименования за произход (ЗНП), вина със защитени географски указания (ЗГУ), включително вина произведени по биологичен начин, сортови вина без ЗНП/ЗГУ, произведени на територията на България, Реализацията на дейностите по мярката се очаква да подкрепи стремежа на бранша за увеличаване на представителността на българските вина, да помогне на производителите и търговците да се възползват от новите пазари, както и да възвърнат и да затвърдят присъствието си на съществуващите пазари. Мярката цели да засили търговските възможности за износ на висококачествени вина, като по този начин се постигне увеличаване и на средната цена на изнасяната продукция. Постигането на този ефект се основава на следването на няколко заложили стратегически цели:

- подобряване на конкурентоспособността на вината, произведени в България чрез увеличаване интереса за производство на вина със защитено наименование за произход, с географско указание или сортови вина без ЗНП / ЗГУ, включително вина произведени по биологичен начин и постигане на 10% годишен ръст в производството на вина със ЗНП / ЗГУ и сортови вина без ЗНП / ЗГУ;
- повишаване на имиджа на българското вино извън вътрешния пазар на ЕС, укрепване на престижа на вината със ЗНП/ЗГУ и на сортовете вина без ЗНП/ЗГУ и постигане на разпознаваемост на вината, обект на мярката;
- засилване на търсенето на български вина със ЗНП/ЗГУ и сортови вина без ЗНП/ЗГУ от страна на потребителите от трети държави, което респективно да доведе до увеличаване на ръста на износ. С изпълнението на проекта и при пълно развитие на предложените действия се очаква растеж на износа към целевите държави.

С оглед постигане в максимална степен на тези стратегически цели се предвижда насърчаването на кандидати, които имат водещи позиции в производството и реализирането на вино и на проекти, които предвиждат разширяване на обхвата на целевите пазари. Стремежът е да бъдат насърчавани проекти, в които са включени повече (като брой) целеви пазари, както и такива, които са насочени към нови държави, които до момента не са били подпомагани по мярката. Приоритетно ще бъде оценявано обхващането от един проект на повече от един целеви пазар, което ще допринесе за по-широкото разпространение на информация и достигането да повече

потенциални потребители. Подборът на целеви пазари е важен елемент от мярката, тъй като типът пазари, към които да бъде насочена рекламната стратегия определя и конкретните дейности, които ще се включат в проектите. В списъка на приоритетните и възможните целеви пазари са включени както държави, на чиито пазари българските продукти са слабо познати или изобщо не са познати, така и държави, които са традиционни партньори, но на които по различни причини през последните години е намалено присъствието на български стоки. Като приоритетни се определят пазарите на Китай, Япония, Тайван, Сингапур, Виетнам, Тайланд, Алжир, Русия, САЩ и Бразилия.

За да бъдат достигнати максимален брой потребители от целевите пазари на трети държави, ще се оценяват дейности, свързани с предоставяне на пълна информация за предимствата и качествата на българските вина със ЗНП/ЗГУ и сортови вина без ЗНП/ЗГУ. Целта е достигане на разпространяваната информация до по-голям брой потенциални клиенти, което е важно условие за постигане на по-широк пазарен обхват. Ще бъде насърчавана и възможността за получаване на "търговски отговор" т.е. реални резултати от проекта, рефлексирани в нови заявки, нови договори с нови търговски партньори. За тази цел приоритетна ще бъде и степента на представителност на кандидат по мярката, което означава, че ще се насърчават проекти на кандидати, с по-силни позиции в производството и търговията на вино. В същото време съществено значение ще има и обстоятелството кандидатите да не са получавали подпомагане до момента по тази мярка.

Очакванията са, това информационно интервениране да доведе до пряк ефект в третите държави, където се осъществяват дейностите, изразяващ се в създаване нови партньорски контакти на нови знания у клиентите, свързани с познаване на пазарите, на търговските канали и на законодателството. Възможността за създаване на нови контакти и придобиване на необходимите знания за приспособяване към пазарите (нови продукти, етикетиране и др.) е много мощен стимул за раздвижване на сектора.

При оценяване на проектите и на кандидатите, които са търговски дружества, ще се вземат предвид приходите от лозаро-винарска дейност. Реализиран износ за последните две години - процент на износ от общите продажби за последните две години. За колективните програми ще се използва средната експортна стойност от общите продажби. Ще бъде преценявано и наличието на дистрибуция на целевия пазар.

Оценка, показваща очакваното техническо, икономическо, екологично и социално въздействие.

С включване на мерките „Преструктуриране и конверсия на лозя”, „Популяризиране на пазарите на трети държави” ще се повиши конкурентоспособността на вината, произведени на територията на Европейския съюз:

- Чрез мярката „Популяризиране на пазарите на трети държави” ще се подобри имиджът на произведените в Европейския съюз вина извън обхвата на вътрешния пазар, ще се увеличи износът на продуктите чрез завладяване на нови пазари. Провеждането на промоционални дейности в трети страни ще продължи вече започнатото от фирми и браншови организации за увеличаване на представителността на българските вина, ще предостави на производители и търговци възможността да се използват нови пазари или ще се възстанови присъствието на познати пазари. Подкрепата ще бъде насочена към засилване на търговията с възможности за износ на вина с гарантирано качество, като по този начин ще се постигне повишаване на средната цена на вътрешния износ. Увеличеното ниво на обществена подкрепа за организации в лозаро-винарския сектор и държавните органи, допринася положително за постигането на тези цели.

-С мярката „Преструктуриране и конверсия на лозя“ ще се заменят по-ниско качествени винени сортове лозя с по-конкурентни винени сортове и ще се въведат нови по-съвременни техники на управление на лозята. Всеки производител сам ще избира подходящата мярка за преструктуриране и по този начин ще се грижи за оптимално адаптиране на производството към пазарните условия. Преструктурирането на винените лозя остава като важна стъпка към по-нататъшни подобрения на производствения потенциал, като по този начин се постига повишаване на средното качество на суровини и подобряване на конкурентоспособността на производителите. От друга страна, прилагането на мярката допринася за създаване на работни места, които дори и чрез временната заетост допринасят за укрепване на социалната структура. Поддържането на лозя, насочени към производството на качествени вина и био-вина, също така ще осигури насърчаване на устойчивостта на околната среда в районите за производство.

- Включване на послания за екологичната устойчивост на производството на вино в България може да увеличи нивото на потребителска информация и засилване на прилагането на по-щадящи околната среда практики от страна на производителите. Изпълнението на мерките от програмата ще окаже благоприятно въздействието върху околната среда, като бъде насърчавано използването на екологични практики, гарантиращи използването на по-малко пестициди, добро опазване на почвата, защита от замърсяване, опазване на биоразнообразието и ландшафта

График за въвеждането на мерките.

Изпълнението на програмата се гарантира с разпоредби в националното законодателство за определяне на оптимални конкретни срокове за прием на заявления. Тези срокове се съобразяват с разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейската комисия и на Съвета и Регламент за изпълнение (ЕО) 2016/1150 на Комисията и са в съответствие с Насоките за прилагане на националните програми за подпомагане на лозаро-винарския сектор.

Обща таблица за финансиране, подадена във формата от Приложение II.

Критерии и други количествени показатели, които да се използват за мониторинг и оценка.

Мониторинг за изпълнението на мярката:

Контролът на изпълнението на договорените проекти по мярка „Популяризиране на пазарите на в трети държави“ се извършва от ДФЗ.

На проверка на място подлежат всички бенефициенти и организации изпълнители във връзка с изпълнението на дейностите по промоционалния проект. Проверките на място ще се извършват от ДФЗ. Подборът за избор за проверка на място на организациите изпълнители се извършва от ДФЗ на годишна база, като се обхващат 100 % от тях по отношение на документален и счетоводен контрол. Подборът за избор на бенефициенти за проверка се извършва от ДФЗ на случаен принцип, като се спазват принципите, заложи в Раздел 2 от Регламент за изпълнение на комисията (ЕС) № 2016/1150г.

Ползвателите на финансова помощ по мярка "Преструктуриране и конверсия на лозя" имат задължение да използват инвестицията по предназначение в срок до края на петата календарна година следваща годината на окончателно изплащане на финансовата помощ.

Контролът на изпълнението на договорените проекти по мярка „Преструктуриране и конверсия на винени лозя“ се извършва от ДФЗ.

По отношение на Мярка „Популяризиране на пазарите на в трети държави“:

Критерии:	Количествен показател:
- Наличие на информиран интерес в търговци, дистрибутори и потребители от трети страни за винопроизводството в България, произхода и качествата на българските вина.	- Ръст на износа от 2 %, или износ над 40 000 hl над основните количества за периода между 2014 – 2018 г.
- Увеличаване на производството на вина със	- Увеличение на производството на вина със

защитено наименование на произход и био-вината, произведени на територията на България, експортния дял и разширяване на пазарите в трети страни. - Наличие на положителен отзив в специализирани и други медии, относно традициите, регионите, историята и потенциала на европейското винопроизводство и вината със защитено наименование на произход, защитено географско указание и сортови вина, произведени на територията на Европейския съюз.	ЗНП, както и на био-вино в хл.; - Брой статии, интервюта, репортажи в международни медии.
---	---

По отношение на Мярка “Преструктуриране и конверсия на винени лозя”:

Критерии:	Количествен показател:
- Подобряването на състоянието на лозовите насаждения; - Преориентиране на лозарските стопанства към производство на пазарно предпочитани сортове; - Ориентиране на производството към вина със защитено наименование на произход и вина със защитено географско указание; - Избор на по-благоприятно местонахождение на насажденията.	- броят на хектарите, засегнати от подобряване на техниките за управление на лозята; - броят на хектарите, преструктурирани с нови сортове; - Делът на вината със ЗНП/ЗГУ в рамките на общото производство на вино; - броят на хектарите, засегнати от преместването.

Предприети стъпки за осигуряване на правилното и ефективно изпълнение на програмата:

1. Осигуряване на възможност за обсъждане на програмата във всеки един от етапите на нейното прилагане с представители на бранша.

Срок – постоянен.

2. Разпространяване на информация чрез интернет страниците на Министерство на земеделието и храните, Изпълнителна агенция по лозата и виното, Държавен фонд „Земеделие” относно изпълнението на Програмата.

Срок – постоянен.

3. Публикуване на Програмата на сайтовете на Министерство на земеделието и храните, ДФ „Земеделие”, Изпълнителна агенция по лозата и виното и Национална лозаро-винарска камара.

Срок – след окончателното одобрение на програмата за 2014-2018 финансови години.

4. Публикуване на програмата или части от нея в специализирани издания – списание „Лозарство и Винарство” и др.

Срок – постоянен.

5. Съобщения до медии относно прилагането на програмата, сроковете и възможностите за кандидатстване.

Срок – постоянен.

Компетентни органи и структури, отговорни за изпълнението на програмата:

1. **Министерство на земеделието и храните**, адрес: София 1606, бул. "Христо Ботев" №55, <http://www.mzh.government.bg>
2. **Изпълнителна агенция по лозата и виното**, адрес гр. София 1113, бул. "Цариградско шосе" № 125, бл. 1, ет. 3, <http://www.eavw.com/>
3. **Държавен фонд "Земеделие"** адрес: София 1618, бул. "Цар Борис III" 136, <http://www.dfz.bg/>